

Književna poročila

Oton Župančič: Sto ugank.¹ Prav v sredo med narod spadajo te uganke. V tisto široko, prijetno razpoloženje v zakurjeni kmečki sobi, ko je v zimskih večerih zbrana vsa družina in vzame gospodar pratiko v roke, da pomodruje in jo izpraša po boljših časih. Tik ob pratiko spadajo ta modrovanja: o polju, o hiši, o cerkvi, o zvezdah in o vsem, česar je treba na kmetih.

Čitali jih bodo in ugibali — in prepričan sem: več ko sto ugank bo razvolzanih pred njimi, ko preberejo knjižico do konca. Ugledali bodo lepoto, ki so brez zanimanja šli mimo nje poprej, ker je niso opazili.

Tisoč lepot in skrivnosti so nam pokazali iz narave naši moderni — a ni *nikadot* jih razumel skoraj nikdo. Kdo se poglobi v lirsko pesmico, tako da bi videl pred seboj vso njeno izrazitost in jo občutil? — Pri uganki je to drugače. Tukaj se moraš pomuditi in misliti in si predstavljati, primerjati in iskati vezi. Sam moraš ustvarjati s pesnikom, zato stoji nazadnje, ko najdeš razrešitev, tako čudovito plastično vse pred teboj. Nehote se začудиš: Kako da nisem tega videl sam? In vendar je vse res tako! N. pr.:

Pikapolonica, pikapolona
zlezla iz solnčnega zatona;
črna črnikasta,
zláto je pikasta;
šiom zemljice
ne najde družice,
pogleda v vodó,
zagleda sestró.

Ali ni vse to res — in krasno, polno zanosa? —

Tako nam je dal Župančič knjigo, ki se bo cela generacija učila iz nje opazovati, gledati, razumevati. Napisal je komentar in uvod svojim delom, napisal poetiko naše moderne.

Dajte mladini te uganke — in vsi bodo razumeli nekoč „Čez plan“ in „Samogovore“!
J. R. Glaser.

Blaž Bevk, Domorodni glasi. Trst 1915. Tiskarna Brunner & drug. M. 80. 128 str.

O Bevkovih „pesnitvah“ je Zvon letos že enkrat povedal svoje mnenje (str. 140). Od zloglasnega Kuobla pa do najnovejših časov ne poznam v slovenski književnosti pisatelja, ki bi se ob popolnem pomanjkanju pesniškega daru in brez najmanjše iskricice zdravega okusa drznil nuditi javnosti take abnormalnosti, kakor so zadnje Bevkove zbirke. Prečitajte, prosim, Bevkov opis Gorice, Trsta, svetovne vojske, Kranjske, morske bitke pri Visu l. 1866, in si ustvarite sodbo sami! Povem vam, da so tisti hrapavi verzi po latinskih slovnica h prava delikatosa v primeri z Bevkovim dračjem in osatom, ovitim z Lovro Tomanovo firmo. *Kapistran.*

¹ Prim. oktobrsko štev. str. 479.